Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 4. oktobra 2012 *

„Kmetijstvo — Sektor sladkorja — Skupna ureditev trgov — Prošnja za pomoč za prestrukturiranje — Zaveza proizvajalca, da bo prenehal dobavljati določeno količino kvotne sladkorne pese — Pojem — Enostranska izjava proizvajalca — Zavrnitev odobritve pomoči — Nujnost odpovedi obstoječe dobavne pogodbe“

V zadevi C-390/11,

zaradi predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče, Češka republika) z odločbo z dne 8. julija 2011, ki je prispela na Sodišče 22. julija 2011, v postopku

CS AGRO Ronov, s. r. o.

proti

Ministerstvo zemědělství,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, A. Prechal, sodnica, L. Bay Larsen (poročevalec), sodnik, C. Toader, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,

sodna tajnica: K. Sztranc-Sławiczek, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 28. junija 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za CS AGRO Ronov s. r. o. E. Auersvaldová, odvetnica,

— za češko vlado M. Smolek in J. Vláčil, zastopnika,

— za Evropsko komisijo Z. Malůšková in P. Rossi, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: češčina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4a Uredbe Sveta (ES) št. 320/2006 z dne 20. februarja 2006 o ustanovitvi začasne sheme za prestrukturiranje industrije sladkorja v Skupnosti in spremembi Uredbe (ES) št. 1290/2005 o financiranju skupne kmetijske politike (UL L 58, str. 42), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1261/2007 z dne 9. oktobra 2007 (UL L 283, str. 8, v nadaljevanju: Uredba št. 320/2006).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo CS AGRO Ronov s. r. o. (v nadaljevanju: CS AGRO) in Ministerstvo zemědělství (ministrstvo za kmetijstvo) zaradi pomoči proizvajalcem sladkorne pese za prestrukturiranje.

Pravni okvir

Uredba št. 1261/2007

3 V uvodnih izjavah 1 in od 7 do 10 Uredbe št. 1261/2007 je navedeno:

„(1) Uredba Sveta (ES) št. 320/2006 […] je bila sprejeta z namenom, da se najmanj konkurenčnim proizvajalcem sladkorja omogoči opustitev njihove kvote proizvodnje. Kljub temu opustitev kvot v skladu z navedeno uredbo ni dosegla pričakovane ravni.

[…]

(7) Shema za prestrukturiranje naj bi dosegla boljše rezultate, če bi pridelovalci lahko na lastno pobudo opustili proizvodnjo sladkorne pese ali trsa, namenjenega predelavi v kvotni sladkor. Za ta namen bi bilo treba pridelovalcem v tržnem letu 2008/2009 omogočiti, da lahko prošnjo za pomoč iz člena 3(6) Uredbe (ES) št. 320/2006 predložijo neposredno, pod pogojem, da prenehajo dobavljati sladkorno peso ali trs podjetjem, s katerimi so imeli sklenjene dobavne pogodbe v predhodnem tržnem letu. Zato bi morale države članice zadevnim podjetjem za proizvodnjo sladkorja zmanjšati kvoto. […]

(8) Da se prepreči, da bi prošnje pridelovalcev za pomoč ogrozile ekonomsko upravičenost zadevnih podjetij za proizvodnjo sladkorja, bi bilo treba zmanjšanje kvote omejiti na 10 % kvote, dodeljene vsakemu podjetju, kar ustreza odstotku kvote, ki ga lahko država članica vsako tržno leto prerazporedi v skladu s členom 11(1) Uredbe št. 318/2006.

(9) Kadar se kvota podjetja za proizvodnjo sladkorja zmanjša zaradi prošenj pridelovalcev za pomoč, bi bilo treba takemu podjetju dodeliti pomoč za prestrukturiranje, kakor je določeno v členu 3(1)(c) Uredbe (ES) št. 320/2006. […]

(10) Podjetje za proizvodnjo sladkorja, ki ga zadevajo prošnje pridelovalcev za pomoč, bi moralo do 31. januarja pred zadevnim tržnim letom ohraniti pravico do predložitve prošnje za pomoč za prestrukturiranje iz členov 3 in 4 Uredbe (ES) št. 320/2006, če opusti kvoto, ki ustreza najmanj enaki ravni zmanjšanja kvote, kot bi izhajala iz prošenj za pomoč, ki so jih predložili pridelovalci. V tem primeru bi morala prošnja podjetja za proizvodnjo sladkorja za pomoč nadomestiti prošnje pridelovalcev.“

Uredba št. 320/2006

4 Člen 3 Uredbe št. 320/2006 z naslovom „Pomoč za prestrukturiranje“ v odstavku 1 določa, da je vsako podjetje, ki proizvaja sladkor in ki mu je bila kvota dodeljena do 1. julija 2006, pod določenimi pogoji upravičeno do pomoči za prestrukturiranje na tono opuščene kvote.

5 Člen 4 Uredbe št. 320/2006 z naslovom „Prošnja za pomoč za prestrukturiranje“ v odstavku 1 določa, da se prošnje za pomoč za prestrukturiranje predložijo zadevni državi članici do 31. januarja pred tržnim letom, v katerem bo kvota opuščena.

6 Člen 4a Uredbe št. 320/2006 z naslovom „Prošnja pridelovalcev za pomoč za prestrukturiranje“ določa:

„1. Za tržno leto 2008/2009 lahko vsak pridelovalec sladkorne pese ali trsa, namenjenega predelavi v kvotni sladkor, zadevni državi članici predloži neposredno prošnjo za pomoč iz člena 3(6) in člena 3(7) in se zaveže, da bo prenehal dobavljati določeno količino kvotne sladkorne pese ali trsa podjetju, s katerim je v prejšnjem tržnem letu sklenil dobavno pogodbo.

[…]

2. Prošnje iz odstavka 1 se predložijo do 30. novembra 2007. Predložijo se lahko od 30. oktobra 2007.

3. Zadevna država članica pripravi seznam prošenj iz odstavka 1 v kronološkem vrstnem redu njihove predložitve ter Komisiji in zadevnim podjetjem v desetih delovnih dneh po izteku roka za predložitev iz odstavka 2 sporoči skupni delež kvote, na katerega se nanašajo prejete prošnje.

4. Zadevna država članica na podlagi kronološkega vrstnega reda iz odstavka 3 […] do 15. marca 2008 ugodi prošnjam pridelovalcev, ki ustrezajo do 10 % kvote za sladkor, dodeljene vsakemu podjetju, in sorazmerno zmanjša omenjeno kvoto zadevnega podjetja v skladu s členom 11(4) Uredbe (ES) št. 318/2006. […]

Če se doseže katera od mejnih vrednosti 10 % iz prvega pododstavka, zadevna država članica zavrne prošnje, ki prekoračujejo to mejo, v kronološkem vrstnem redu njihove predložitve.

[…]

5. Ko država članica ugodi prošnjam v skladu z odstavkom 4, se dodelijo naslednji zneski pomoči za prestrukturiranje:

(a) pridelovalcem in upravljavcem strojev […]

(b) podjetjem […]

6. Odstavka 4 in 5 tega člena se ne uporabljata, če je bilo prošnji podjetja v skladu s členom 4 ugodeno od tržnega leta 2008/2009 dalje in je opuščena kvota višja od kvote, na katero se nanašajo prošnje pridelovalcev. To velja tudi v vseh primerih, ko je prošnji podjetja ugodeno od tržnega leta 2008/2009 in je opuščena kvota višja od 10 %.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

7 Družba CS AGRO, pridelovalka sladkorne pese, je 14. februarja 2007 z družbo za predelavo sladkorne pese Cukrovary TTD a.s. sklenila dolgoročno prodajno pogodbo za dobavo sladkorne pese zaradi pridelave kvotnega sladkorja za obdobje od leta 2007 do leta 2013. V skladu s to pogodbo mora družba CS AGRO vsako leto skleniti prodajno pogodbo za dobavo te pese.

8 Družba CS AGRO je to prodajno pogodbo sklenila za tržno leto 2007/2008, za tržno leto 2008/2009 pa ne. Z dopisom z dne 24. oktobra 2007 je obvestila družbo Cukrovary TTD a.s. o tej nameri.

9 Družba CS AGRO je 30. oktobra 2007 pri Státní zemědělský intervenční fond (nacionalni kmetijski intervencijski sklad, v nadaljevanju: SZIF) vložila prošnjo za pomoč za prestrukturiranje za tržno leto 2008/2009.

10 SZIF je 26. novembra 2007 pozval družbo CS AGRO, naj v sedmih dneh prošnji priloži pisno dokazilo o spremembi ali odpovedi dolgoročne prodajne pogodbe glede količine sladkorne pese, o kateri se je zavezala za prekinitev dobave. Družba CS AGRO tega poziva ni izpolnila.

11 V prošnji za pomoč za prestrukturiranje je družba CS AGRO izrazila namero, da v tržnem letu 2008/2009 ne bo sklenila letne prodajne pogodbe za dobavo sladkorne pese. Poleg tega je SZIF z odločbo z dne 22. januarja 2008 zavrnil prošnjo družbe CS AGRO, ker naj ta ne bi predložila dokazov, da je bil izpolnjen osnovni pogoj za odobritev pomoči za prestrukturiranje na podlagi člena 4a(1) Uredbe št. 320/2006.

12 Družba CS AGRO je zoper odločitev SZIF vložila upravno pritožbo pri Ministerstvo zemědělství, to pa jo je zavrnilo. Družba je zoper to odločbo vložila tožbo pri Městský soud v Praze (okrožno sodišče v Pragi), ki jo je prav tako zavrnilo. Družba CS AGRO je zato pri Nejvyšší správní soud vložila kasacijsko pritožbo zoper sodbo Městský soud v Praze.

13 V teh okoliščinah je Nejvyšší správní soud prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 4a(1) Uredbe [št. 320/2006] razlagati tako, da pomeni zaveza, da bo pridelovalec prenehal dobavljati določeno količino kvotne sladkorne pese podjetjem, s katerimi je v prejšnjem tržnem letu sklenil dobavno pogodbo, enostransko izjavo tega pridelovalca, da ne bo dobavil sladkorne pese v tržnem letu 2008/2009, ali pa ta zaveza pomeni pisno odpoved pogodbenega razmerja pridelovalca s podjetjem za proizvodnjo sladkorja glede dobav sladkorne pese za navedeno tržno leto?

2. Ali lahko to, da pogodbena stranka ravna na podlagi neposredno veljavne določbe prava Unije, povzroči neizvršljivost obveznosti te pogodbene stranke iz veljavne pogodbe zasebnega prava, če so zato drugi pogodbeni stranki dodeljena sredstva iz javnega proračuna?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

14 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006 razlagati tako, da se zaveza, da se v tržnem letu 2008/2009 preneha dobavljati določena količina sladkorne pese, lahko sprejme z enostransko izjavo proizvajalca, oziroma ali pridelovalec ne more sprejeti take zaveze, če ni dejansko že odpovedal pogodbenega razmerja, ki ga povezuje s podjetjem za proizvodnjo sladkorja.

15 Kot izhaja iz uvodne izjave 1 Uredbe št. 1261/2007, je bila Uredba št. 320/2006 sprejeta, zato da se najmanj konkurenčnim proizvajalcem sladkorja omogoči opustitev kvote proizvodnje. Kljub temu opustitev kvot v skladu z Uredbo št. 320/2006 ni dosegla pričakovane ravni.

16 Cilj Uredbe št. 1261/2007 je glede na njeno uvodno izjavo 7 izboljšati rezultate sheme za prestrukturiranje tako, da se pridelovalcem omogoči, da v tržnem letu 2008/2009 na lastno pobudo opustijo pridelavo sladkorne pese ali trsa, namenjenega predelavi v kvotni sladkor.

17 Zato sme pridelovalec na podlagi člena 4a(1) Uredbe št. 320/2006 neposredno zaprositi za pomoč za prestrukturiranje, pri čemer se zaveže, da bo prenehal dobavljati določeno količino kvotne sladkorne pese ali trsa podjetju, s katerim je v prejšnjem tržnem letu sklenil dobavno pogodbo.

18 Kot določa člen 4a(4) Uredbe št. 320/2006, države članice zaradi prošenj za pomoč, ki jih pridelovalci vložijo neposredno, zmanjšajo kvoto podjetij za proizvodnjo sladkorja za največ 10 % kvote, dodeljene vsakemu podjetju.

19 V zvezi s tem je treba poudariti, da niti člen 4a Uredbe št. 320/2006 niti nobena druga določba prava Unije ne določa, da bi morale biti dobavne pogodbe med pridelovalci in podjetji za proizvodnjo sladkorja odpovedane pred predložitvijo teh prošenj.

20 Vendar bi lahko bila uresničitev cilja zmanjšati kvote proizvodnje sladkorja, ki je naveden v točki 18 te sodbe, ogrožena, če bi bilo to zmanjšanje odvisno od sodelovanja podjetij za proizvodnjo sladkorja, ki bi se izrazilo zlasti s predhodno soglasno odpovedjo dobavne pogodbe med pridelovalcem in podjetjem.

21 Poleg tega je treba opomniti, da mora zadevna država članica v zvezi s prošnjami za pomoč, ki jih pridelovalci v skladu s členom 4a(4) Uredbe št. 320/2006 vložijo neposredno, če je dosežena mejna vrednost 10 % kvote za sladkor, dodeljene vsakemu podjetju, zavrniti prošnje, ki to mejo presežejo, po kronološkem redu njihove vložitve.

22 Če bi torej pridelovalec moral odpovedati dobavno pogodbo, da bi lahko zaprosil za pomoč za prestrukturiranje, vendar te nato ne bi prejel, ne bi mogel niti dobaviti pese ali sladkornega trsa na podlagi pogodbe niti ne bi mogel pridobiti te pomoči.

23 Tako tveganje bi lahko odvrnilo pridelovalce od zaveze, da ne bodo dobavljali pese ali trsa podjetjem za proizvodnjo sladkorja, in bi lahko nasprotovalo cilju zmanjšanja kvot proizvodnje sladkorja na pobudo zadevnih pridelovalcev.

24 To bi veljalo tudi, če bi podjetje za proizvodnjo sladkorja vložilo prošnjo za pomoč na podlagi člena 4(1) Uredbe št. 320/2006 in prošnji za pomoč, ki jo je vložil pridelovalec, na podlagi člena 4a(6) Uredbe št. 320/2006 ne bi bilo ugodeno.

25 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006 razlagati tako, da se zaveza, da se v tržnem letu 2008/2009 preneha dobavljati določena količina sladkorne pese, lahko sprejme z enostransko izjavo pridelovalca.

Drugo vprašanje

26 Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006 razlagati tako, da enostranska zaveza pridelovalca, da bo v tržnem letu 2008/2009 prenehal dobavljati določeno količino sladkorne pese, na podlagi te določbe povzroči neizvršljivost njegovih pogodbenih obveznosti do podjetja za proizvodnjo sladkorja.

27 Kakor izhaja iz odgovora na prvo vprašanje, člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006 kot tak nima nobenih pravnih učinkov na pogodbene obveznosti strank.

28 Torej je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006 razlagati tako, da enostranska zaveza pridelovalca, da bo v tržnem letu 2008/2009 prenehal dobavljati določeno količino sladkorne pese, kot taka ne povzroči neizvršljivosti njegovih pogodbenih obveznosti do podjetja za proizvodnjo sladkorja.

Stroški

29 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Člen 4a(1) Uredbe Sveta (ES) št. 320/2006 z dne 20. februarja 2006 o ustanovitvi začasne sheme za prestrukturiranje industrije sladkorja v Skupnosti in spremembi Uredbe (ES) št. 1290/2005 o financiranju skupne kmetijske politike, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1261/2007 z dne 9. oktobra 2007, je treba razlagati tako, da se zaveza, da se v tržnem letu 2008/2009 preneha dobavljati določena količina sladkorne pese, lahko sprejme z enostransko izjavo pridelovalca.**

2. **Člen 4a(1) Uredbe št. 320/2006, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1261/2007, je treba razlagati tako, da enostranska zaveza pridelovalca, da bo v tržnem letu 2008/2009 prenehal dobavljati določeno količino sladkorne pese, kot taka ne povzroči neizvršljivosti njegovih pogodbenih obveznosti do podjetja za proizvodnjo sladkorja.**

Podpisi